

ชูชีวิตผ้าแพรวา ฟื้นฟูสมบัติวัฒนธรรมผ้าวัดผู้ไท

เชียงสารคดี

ผ้าทอ เป็นผลิตผลทางวัฒนธรรมที่มนุษย์ประดิษฐ์คิดค้น โดยนำเส้นใยทั้งจากพืช สัตว์ หรือแร่ธาตุ มาผ่านกรรมวิธีถักทอด้วยประดิษฐ์กรรมพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาของบรรพชน

วัฒนธรรมการทอผ้าในท้องถิ่นชนบทของประเทศไทยเป็นการเรียนรู้ในลักษณะการถ่ายทอดวิชากันในครอบครัว จากพ่อแม่สู่ลูก โดยเฉพาะลูกสาวต้องเรียนรู้การผลิตตั้งแต่เส้นใยไปจนถึงการทอ เริ่มจากง่าย ๆ พัฒนาไปสู่ลวดลายที่สลับซับซ้อนตามวัยและวุฒิภาวะโดยมีค่านิยมของสังคมท้องถิ่นคาดหวังว่างานทอผ้าเป็นงานที่แสดงสถานภาพของสตรี ซึ่งจะต้องผลิตผ้าให้พอเพียงแก่สมาชิกในครอบครัวและสำหรับสวมใส่ในโอกาสพิเศษ สตรีจึงต้องแสวงหาแนวทางเรียนรู้และพัฒนาฝีมือให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นจากญาติผู้ใหญ่หรือเพื่อนบ้าน ด้วยการสังเกต จดจำและฝึกฝนจนชำนาญ ประดิษฐ์คิดค้นขึ้นในระหว่างงานทอผ้า ไม่มีการจดบันทึกหรือลอกลายใดๆ ไว้ ลายประดิษฐ์บนผืนผ้าคือตัวอย่างเพื่อการจดจำและใช้เป็นแบบต่อไป

การทอผ้าเป็นงานในครอบครัวช่างทอของแต่ละบ้านต้องเตรียมการตั้งแต่ปลูกฝ้าย เลี้ยงไหม เพื่อให้ได้เส้นใย มีการย้อมสี กระทั่งเข้าสู่งานทอ มีการสร้างสรรค์ ประดิษฐ์ลวดลายตามความเชื่อให้งดงาม กว่าที่จะสำเร็จเป็นผืนผ้ามี

ฉลองพระองค์แพรวา ทรงฉายร่วมกับชาวภูไท บ้านโพน จังหวัดกาฬสินธุ์

ผ้าแพรวาตามชนบทเดิมนิยมทอสีแดงเข้มสีเดียว

กระบวนการเฉพาะในทุกๆ ขั้นตอน ลักษณะการผลิตทำขึ้นตามความจำเป็นภายในครอบครัว ย่อมไม่มีกำลังและเวลาเพียงพอสำหรับการผลิตเพื่อจำหน่าย

ผ้าแพรวา ของชาวภูไทบ้านโพน ตำบลโพนอำเภอดำม่วงจังหวัดกาฬสินธุ์

มีเอกลักษณ์ ตามชนบทเดิมนิยมทอสีแดงเข้มสีเดียว ใช้หมี่เจียวไหมในเทศกาลงานบุญประเพณีต่างๆ ชาวบ้านพิถีพิถันในการทอผ้าแพรวาด้วยไหมทั้งผืน สร้างสรรค์ลวดลายให้งามวิจิตรเป็นงานชิ้นเอก เพื่ออวดฝีมือแก่ผู้พบเห็น

เมื่อครั้งที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปทรง เยี่ยมราษฎรที่อำเภอคำม่วง (พ.ศ.2520) ได้ทอดพระเนตรเห็นเครื่องแต่งกายอัน เป็นเอกลักษณ์ของชาวภูไท จึงมีพระ ราชดำรัสถามว่า “ผ้านี้มาจากที่ไหน” ชาวบ้านกราบบังคมทูลว่าทำกันเอง ใน วันต่อมามีพระราชเสาวนีย์ให้ราชเลขานุ การในพระองค์ (ท่านผู้หญิงสุประภาดา เกษมสันต์) กลับเข้าไปในพื้นที่เพื่อหาผู้ ทอผ้าแพรวา จึงได้ทราบว่ามีผู้ทอผ้า แพรวามานานแล้ว สิ่งที่ทอดพระเนตร เห็นคือผ้าแพรวาที่ตกทอดมาจากผู้เฒ่า ผู้แก่ เมื่อทรงทราบจึงรับสั่งพยายามให้ กำลังใจ อธิบายให้เห็นถึงความสามารถ และความงดงามที่เป็นเอกลักษณ์ของ ท้องถิ่นที่ควรรักษาไว้ แต่มีข้อของง่าย เพราะผืนหนึ่งใช้เวลาทอราว 8 เดือน ถึง 1 ปี จนมีผู้สมัครใจเริ่มทอผ้าแพรวาขึ้น มาใหม่ และโปรดเกล้าฯให้นำผ้าแพรวา ที่ทอเสร็จไปเข้าเฝ้าฯที่วังไกลกังวลหัวหิน จากนั้นชาวบ้านเริ่มทอผ้าแพรวา และส่งถวายเป็นประจำ ทำให้ชาวบ้าน โพนมีรายได้จากการทอผ้าแพรวามากขึ้น

การทอผ้าแพรวามีกรรมวิธีและ ขั้นตอนยุ่งยากมาก เพราะมีลักษณะ ลายผ้าอันเป็นเอกลักษณ์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ลายหลัก คือ ลายพันมหาอุ้มหงส์ ลายนาคลี่แซน ลายนาคลี่สองแซน ลาย ซ่อซ้นหมาก ลายดาวใต้เครือ และลาย งูลอยหกไม้ ลายประกอบ นิยมทอ ประดับแถว ได้แก่ ลายดอกดาวหมู และลายดอกแปบขอ

การทอผ้าแพรวาแต่ละผืนต้องใช้ เวลามาก แต่ความยากและขั้นตอนมาก มิได้เป็นปัญหาให้ผ้าชนิดนี้สูญหายไป จากสังคม เพราะเป็นผ้าที่มีความงดงาม

ตามชนบทนิยมนิยมทอสีแดงเข้ม สีเดียว ใช้เข็มเจวียงโกลในเทศกาลงานบุญ ประเพณีต่างๆ ชาวบ้านพิถีพิถันในการทอ ผ้าแพรวาด้วยไหมกึ่งผืน

ผ้าแพรวาปัจจุบันนิยมทอหลากสี

มาก สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรม ราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง ทรงส่งเสริมให้ทออย่างต่อเนื่องด้วยสี ต่างๆ มีใช้เฉพาะสีแดงเหมือน ชนบทเดิม และทรงรับซื้อทั้งหมด ดังนั้นชาวภูไทจึง สืบทอดการทอให้แก่เด็กและเยาวชนจาก รุ่นสู่รุ่นอยู่ตลอด แม้ว่าจะทอได้ไม่ละ เียดเท่าผ้าแพรวาที่ชาวบ้านทอกันมา แต่โบราณก็ตาม ผ้าแพรวารุ่นเก่านั้นผืน หนึ่งๆ จะมีลวดลายแต่ละหว่างหรือช่อง ไม่ซ้ำลายกันเลย กระบวนการทอจึงยุ่ง ยากมากกว่าแพรวาใหม่ ซึ่งมักจะใช้ลาย เดียวกันซ้ำในแต่ละหว่างหรืออาจมีอย่าง มากเพียง 2 ลายเท่านั้น แตกต่างจากผ้า

แพรวาของเก่าซึ่งมีลายแตกต่างกันได้ กว่า 10 ลายขึ้นไป

การที่สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระ บรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปี หลวง ทรงส่งเสริมการทอผ้าแพรวานี้ นับเป็นการอนุรักษ์ฟื้นฟูสมบัติ วัฒน ธรรมของผ้าวัดไทยไว้อย่างมั่นคงด้วย

ที่มา : งานผ้าทอประเภทต่างๆ หนังสือเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริ กิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง 12 สิงหาคม 2563 กระทรวง วัฒนธรรมจัดพิมพ์ และภาพ, เรียบเรียง

สังคม ข่าว

นิทรรศการนำชม ท่านผู้หญิงสิริกิติยา เจนเซน อธิธิพล คุณปลื้ม และ โลเรนโซ กาลันตี ร่วมชมการจัดแสดงนิทรรศการและสารคดี ซึ่งนำเสนอตามโครงการพัฒนาองค์ความรู้จาก ศิลปะการแสดงโขนและร่างกายศึกษา (Khon : The Human Body : Embodiment & Knowledge Management โดยมี วรพงศ์ สุขธีรอนันตชัย ให้การต้อนรับ ทีลีได้คอนเน็ค สยามสแควร์

สังคม สยามรัฐ

◆ **มอบรางวัล...ประเมศวร์งามพิเชษฐ์** ผู้ช่วยรัฐมนตรีประจำกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานในพิธีมอบรางวัลโครงการพัฒนาศักยภาพนักออกแบบรุ่นใหม่ โดยมี **โชติ กาศ์กรกิจโสภาคกุล** ผู้ช่วยปลัดกระทรวงวัฒนธรรม **ดร.วิมลลักษณ์ ชูชาติ** ผอ.สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย พร้อมด้วยคณะผู้บริหาร ข้าราชการ ตลอดจนตัวแทนชุมชนบ้านโพนสูง กลุ่มวิสาหกิจชุมชนการท่องเที่ยวชุมชนบ้านปรางคั่นคร ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีบ้านมะค่า ชุมชนคุณธรรมบวรOntour บ้านธงชัย ร่วมงานเมื่อวันก่อน

ข่าวสั้น ทันโลก

วันช้างไทย: เช้าวันที่ 15 มี.ค. ที่ชุมชนคุณธรรมบ้านหนองบัว ต.กระโพ อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ นายประเมษฐ์ งามพิเชษฐ์ผู้ช่วยรัฐมนตรีกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานเปิดงานสืบสานงานบุญวันช้างไทยจังหวัดสุรินทร์ และ “วิถีชุมชน คนรักช้าง สร้างชื่อไทย” พร้อมนำเสนอผลงานสถาปัตยกรรม “บ้านคน-บ้านช้าง” ของ ผศ.บุญเสริม เปรมธาดา ศิลปินศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2562 ซึ่งสำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรมคัดเลือกให้เป็นตัวแทนประเทศไทยเข้าร่วมจัดนิทรรศการสถาปัตยกรรมนานาชาติ เวนิสเบียนนาเล่ ครั้งที่ 17 ที่เมืองเวนิส สาธารณรัฐอิตาลี ระหว่างวันที่ 22 พ.ค.- 21 พ.ย.2564 โดยมีการจัดเลี้ยงอาหารช้าง เนื่องในวันช้างไทยประจำปี 2564 ด้วย.

พี่นุฟูสร้างรายได้ชุมชนคุณธรรม ผลิตศิลปศิลป์พื้นบ้าน 31จังหวัด

เมื่อเร็วๆ นี้ กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) โดย นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมจัดประชุมผู้บริหารสำนักงานปลัด วธ. ทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ผ่านระบบ Zoom Meeting โดยมี นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ, นายประสพ เรียงเงิน รองปลัด วธ. นายกฤษฏา กงกะจันทร์ หัวหน้าผู้ตรวจราชการ วธ. ผู้บริหาร และวัฒนธรรมจังหวัดเข้าร่วม

ที่ประชุมรายงานเกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบันของโรคโควิด-19 หลังกลับมาแพร่ระบาดใหม่ในประเทศไทย ส่งผล

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม

กระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และการดำเนินชีวิตของประชาชนในวงกว้าง โดยกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) จะขับเคลื่อนงานชุมชนคุณธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกว่า 2 หมื่นแห่งทั่วประเทศ ผ่านโครงการสืบสาน รักษา ต่อยอดศาสตร์พระราชา สู่การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน “บวร On Tour” ต้นแบบ 100 แห่ง เป็นการเตรียมพร้อมแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนศิลปวัฒนธรรม เพื่อรองรับนักท่องเที่ยว

กระตุ้นเศรษฐกิจท้องถิ่น หรือเศรษฐกิจชุมชน ให้มีความเข้มแข็งและมีความยั่งยืนตามรอยศาสตร์พระราชา สนองนโยบายของรัฐบาล ในการสร้างโอกาสสร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ประชาชน ที่ประชุมยังได้รับรายงานความคืบหน้าโครงการสร้างการรับรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคโควิด-19 ด้วยหลัก-มิติ : ศาสนา เศรษฐกิจพอเพียง และวิถีวัฒนธรรม

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/-

วันที่: จันทร์ 15 มีนาคม 2564

ปีที่: 30

ฉบับที่: 11065

หน้า: 9(ล่าง)

Col.Inch: 71.07

Ad Value: 78,177

PRValue (x3): 234,531

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: พี่นุสร้างรายได้ชุมชนคุณธรรม ผลิตคลิปศิลป์พื้นบ้าน31จังหวัด

โดยขอความร่วมมือสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด นำพลังบวรในชุมชนคุณธรรมฯ ที่เป็นศิลปินพื้นบ้าน ศิลปินพื้นถิ่น หรือคณะนักแสดงทางศิลปวัฒนธรรมที่มีความโดดเด่น สร้างสรรค์ผลงานด้วยการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์รูปแบบคลิปวิดีโอ รณรงค์ อย่างน้อยจังหวัดละ 1 คลิปวิดีโอ เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรคโควิด-19 ด้วยการนำหลัก 3 มิติ ได้แก่ ศาสนา เศรษฐกิจพอเพียงและวิถีวัฒนธรรม เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค และมีแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องเหมาะสม ปลอดภัย และสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

เบื้องต้นสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดที่พร้อมให้ความร่วมมือในการจัดทำคลิปวิดีโอ รณรงค์ 31 จังหวัด ได้แก่ กาฬสินธุ์ กำแพงเพชร ขอนแก่น จันทบุรี ฉะเชิงเทรา เชียงใหม่ ตรัง นครพนม

นครราชสีมา ปทุมธานี ปราจีนบุรี พระนครศรีอยุธยา พะเยา พัทลุง พิจิตร พิษณุโลก ภูเก็ต ชลบุรี ชะลา ลำปาง ลำพูน ศรีสะเกษ สงขลา สมุทรปราการ สมุทรสาคร สระบุรี สุโขทัย สุราษฎร์ธานี สุรินทร์ อุตรดิตถ์ และอุบลราชธานี

นางชฎากถาวว่า เมื่อจัดทำเสร็จแล้วจะนำไปเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผ่านทุกช่องทางสื่อ อาทิ สื่อออนไลน์ เว็บไซต์เฟซบุ๊ก ยูทูป กลุ่มไลน์พลังบวรจังหวัด กลุ่มไลน์อื่นๆ สื่อโทรทัศน์เคเบิลทีวีท้องถิ่น โทรทัศน์ประชาสัมพันธ์ตามส่วนราชการสถานที่สาธารณะ และสถานที่สำคัญต่างๆ

“ขอความร่วมมือให้ชุมชนคุณธรรมฯ หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน หน่วยงานภาคประชาสังคม ร่วมประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชน ในชุมชนคุณธรรมฯ และประชาชนทั่วไป ให้ครอบคลุม

ทุกพื้นที่ในจังหวัดต่อไป”

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/-

วันที่: จันทร์ 15 มีนาคม 2564

ปีที่: 30

ฉบับที่: 11065

หน้า: 15(กลาง)

Col.Inch: 29.81

Ad Value: 32,791

PRValue (x3): 98,373

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: อบรมพิธีการศพพระราชทาน ตำแหน่งจำปี-เน้นถูกตามโบราณราชประเพณี

อบรมพิธีการศพพระราชทาน

ตำแหน่งจำปี-เน้นถูกตามโบราณราชประเพณี

เมื่อเร็วๆ นี้ นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม เป็นประธานพิธีเปิดโครงการ เสริมสร้างบุคลิกภาพและพัฒนาสมรรถนะการปฏิบัติงานพิธี หลักสูตรพัฒนาบุคลิกภาพและ เสริมสร้างสมรรถนะการปฏิบัติงานพิธี (บรรจุใหม่) รุ่นที่ 1 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 มี นายวินัย วรรณศิริ ผอ.ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รักษาราชการแทนผู้อำนวยการ กองพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน ผู้บริหาร ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม ณ อาคารไทนิทส์ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย มีเจ้าหน้าที่บรรจุใหม่เข้าอบรมครั้งนี้ 16 คน ปลัดกระทรวงวัฒนธรรมกล่าวว่า กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) สนองงานตามพระบรมราโชบาย อย่างสมพระเกียรติ และเป็นการสืบทอดขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีของราชสำนักเกี่ยวกับ พิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน โดยภารกิจพิธีการศพที่ได้รับพระราชทานเป็นภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ให้อีกต้องตามแนวปฏิบัติที่สำนักพระราชวังกำหนด ซึ่งเป็นไปตามโบราณราชประเพณีของ ราชสำนัก เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานต้องได้รับการอบรมฝึกฝนให้มีความรู้ความเชี่ยวชาญ และมีความพร้อมในการปฏิบัติงานตามหมายรับสั่งมิให้บกพร่อง

การอบรมดังกล่าวจัดขึ้นเพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรมมีความรู้ ความเข้าใจ สามารถเป็นผู้ปฏิบัติงาน พิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน ได้ โดยเฉพาะตำแหน่งเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานพิธี (จำปี) ซึ่งเป็น ตำแหน่งที่ต้องให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถอธิบายกฎระเบียบ วิธีปฏิบัติ พิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน ได้อย่างถูกต้องและผู้เข้ารับการศึกษาอบรมจะต้องมีความรู้ ความ เข้าใจ และมีทักษะในการเป่าปี่ โขน เพลงพญาโศกอลอยลม ที่สำคัญเพื่อให้ผู้เข้ารับการศึกษาอบรม สามารถปฏิบัติงานพิธีการศพที่ได้รับพระราชทาน ได้อย่างถูกต้องแม่นยำ และถูกต้องตาม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีของราชสำนัก ทั้งนี้ ปี่โขนใช้เป่านำหมุกลงขณะ สำหรับ ประโคมในงานพระราชทานเพลิงที่ได้รับพระราชทาน คนเป่าปี่นี้เรียกว่า จำปี

วธ.-กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์

นางยุพา ทวีวัฒนะกิจบวร ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) ในฐานะประธานอนุกรรมการบริหารกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ เปิดเผยว่า ปัจจุบันมีการใช้งานสื่อสังคมออนไลน์ หรือโซเชียลมีเดียกันอย่างแพร่หลาย โดยโซเชียลมีเดียได้ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระจายข่าวปลอมหรือข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง และส่งผลกระทบต่อเป็นวงกว้างจึงจำเป็นต้องร่วมมือกันสร้างสังคมให้เกิดสื่อที่ดีและสร้างสรรค์มีภูมิคุ้มกันไม่ให้เกิดข่าวลวง กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์จึงขับเคลื่อนประเด็นการป้องกันข่าวปลอม โดยจะมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการต่อต้าน และการรับมือกับข่าวปลอม รวมถึงประชาสัมพันธ์ข้อมูลหรือองค์ความรู้ที่ได้จากโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยฯ ในประเด็นการรับมือข่าวปลอม ตลอดจนเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเกิดองค์ความรู้ในการรับมือกับข่าวลวง รวมถึงส่งเสริมความรู้และความตระหนักในปัญหาข่าวปลอมสำหรับประชาชน

ด้านดร.ธนากร ศรีสุขใส ผู้จัดการกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยฯ กล่าวว่า กองทุนฯ จะสนับสนุนโครงการเพื่อร่วมขับเคลื่อนประเด็นข่าวปลอม ดังนี้ 1. โครงการฐานข้อมูลต้นแบบเพื่อรับมือกับข่าวปลอม 2. โครงการผลิตภาพยนตร์สั้น ส่งเสริมความเข้าใจและตีแผ่ภัยรู้เท่าทันสื่อยุคปัจจุบัน 3. โครงการเช็ก ชัวร์ แชร์ 4. โครงการเครือข่ายพระสงฆ์เผยแพร่วังสื่อชวนเชื่อทางศาสนา 5. ภาพยนตร์ชุด เรื่อง บางกอก ซีไร่ 6. โครงการข่าวจริงปะ 7. โครงการ พัฒนเกมสืบสวนและเกมโซเชียลเพื่อการรับมือกับข่าวปลอมสำหรับประชาชนทั่วไป 8. โครงการสร้างเครือข่ายเพื่อสร้างองค์ความรู้และกลไกในการแก้ปัญหาข่าวปลอม 9. โครงการ Check ก่อน Share ภัยรู้ยุคใหม่ รู้จริง ไม่มีFake 10. โครงการพัฒนาการตรวจจับข่าวปลอมโดยการเรียนรู้ของเครื่องและการตรวจสอบข้อเท็จจริงของประชาชน และ 11. โครงการพัฒนาศูนย์ตรวจสอบข้อเท็จจริงของข้อมูลข่าวสารและเครือข่ายระดับประเทศในการรับมือกับข่าวปลอม.

สังคม สยามรัฐ

◆ มอบใบประกาศนียบัตร...พล.อ.ประจิน จั่นตอง เป็นประธานมอบใบประกาศนียบัตรให้แก่ผู้สำเร็จหลักสูตร ผู้นำการส่งเสริมดิจิทัลด้านธุรกิจเกษตร รุ่น 2 พร้อมนำเสนอผลงาน ภายใต้แนวคิด การใช้ Digital Technologies มาช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจและสังคมภาคเกษตร โดยมี รศ.นพ.สรนิต ศิลธรรม อัจฉรินทร์ พัฒนพันธ์ชัย สมคิด จันทมฤก นิยม สองแก้ว ประสพ เรืองเงิน ดาเรศร์ กิตติโยภาส และ ดร.ณัฐพล นิมมานพัชรินทร์ ให้การต้อนรับ ร่วมงาน ที่โรงแรม โนวเทล สุขุมวิท 20

ข่าวสด

Khao Sod
Circulation: 950,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/บทบรรณาธิการ/คอลัมน์

วันที่: จันทร์ 15 มีนาคม 2564

ปีที่: 30

ฉบับที่: 11065

หน้า: 2(ล่างขวา)

Col.Inch: 10.56 Ad Value: 11,616

PRValue (x3): 34,848

คลิป: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: กทม.รวมতিสาดน้ำสงกรานต์

กทม.รวมติสาดน้ำสงกรานต์

กทม. - ร.ต.อ.พงศกร ขวัญเมือง โฆษกกรุงเทพมหานคร แถลงภายหลังประชุม คณะผู้บริหาร ซึ่งมีพล.ต.อ.อัศวิน ขวัญเมือง ผู้ว่าฯกทม. เป็นประธานว่า ในที่ประชุมสำนัก วัฒนธรรม กีฬาและการท่องเที่ยว (สวท.) รายงานการจัดงานเทศกาลประเพณีสงกรานต์ ประจำปี 2564 แบบวิถีใหม่ (New Normal) จัดระหว่างวันที่ 12-14 เม.ย.

วันที่ 12 เม.ย. พิธีอัญเชิญพระพุทธรูปหิงค์องค์จำลอง จากพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนคร ไปประดิษฐานบนมณฑป ที่ลานคนเมือง เพื่อให้ ประชาชนสักการบูชาเพื่อความเป็นสิริมงคลเนื่องในเทศกาลสงกรานต์ ส่วนวันที่ 13 เม.ย. เวลา 07.00 น.จะมีพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ ที่ลานคนเมืองจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรมด้วย ส่วนการเล่นน้ำรวมติจากรัฐบาลที่จะมีการประชุมและกำหนดแนวทางการเล่นน้ำ ในวันที่ 19 มี.ค.

ประวัติศาสตร์-พัฒนาการ

การ์ตูนไทย

จากยุคหินถ้ำจนถึงยุคออนไลน์

การ์ตูนเป็นคอนเทนต์ให้ความบันเทิงและความรู้อายุเก่าแก่ที่อยู่คู่กับสังคมมายาวนาน ผ่านมาหลายยุคหลายสมัย มีการพัฒนารูปแบบการสร้างสรรค และมีสื่อนำเสนอมากมาย พัฒนาไปตามยุคสมัย แต่หัวใจหลักคือภาพและเนื้อหาที่สื่อสารกับคนอ่าน ซึ่งเป็นเครื่องสะท้อนและบันทึกสังคมในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี

หากเราจะหาความรู้ว่า การ์ตูนไทยเกิดขึ้นเมื่อไหร่ หน้าตาเป็นอย่างไร นำเสนอเนื้อหาอะไรเอาไว้บ้าง ก็ต้องย้อนไปยาวนานหลายร้อยปีเลยทีเดียว

ในนิทรรศการเรื่อง “หนังสือการ์ตูนไทยไฉไลกว่าที่คิด” จัดโดยสำนักหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร ให้ข้อมูลว่า หนังสือการ์ตูนไทยมีวิวัฒนาการมาจากนิทานต่าง ๆ เช่น นิทานชาวบ้าน นิทานชาดก สุภาษิตสอนเด็ก ซึ่งคนไทยจะรับนิทานด้วยการฟังจากการบอกเล่า การแสดงประเภทต่าง ๆ และสามารถรับรู้นิทานผ่านภาพได้อีกทางหนึ่ง ซึ่งในสมัยก่อนเรียกว่าจิตรกรรมฝาผนัง หากจะกล่าวถึงจิตรกรรมฝาผนัง

เป็นต้นกำเนิดของการ์ตูนไทยก็คงจะไม่ผิด

นิทรรศการนี้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการ์ตูนไทยเอาไว้อย่างละเอียด และมีหนังสือการ์ตูนเล่มจริงจากแต่ละยุคสมัยมาจัดแสดงให้ดูด้วย และต่อไปนี่ คือ เนื้อหาในนิทรรศการที่จะทำให้เรารู้จักการ์ตูนไทยมากขึ้น

ยุคแรก (พ.ศ. 2387-2474) กำเนิดการ์ตูนไทย

ยุคแรกของการ์ตูนไทย คือ ช่วง พ.ศ. 2387-2474 เท่าที่มีหลักฐานปรากฏ จะพบลักษณะของการ์ตูนแทรกอยู่ในภาพจิตรกรรมศิลป์ ภาพผนังต่าง ๆ ซึ่งในยุคต้นของกรุงรัตนโกสินทร์มีจิตรกรเอกนามว่า “ขรัวอินโข่ง”

มีความสามารถในการ

วาดภาพจิตรกรรมไทย

โบราณ และเป็นจิตรกร

ไทยคนแรกที่นำแนวคิด

การวาดภาพจิตรกรรม

แบบตะวันตกมาใช้เป็น

ต้นแบบในการวาดภาพ

เพราะได้รับอิทธิพล

จากหนังสือภาพวาดจาก

ต่างประเทศที่เริ่มเข้ามา

ในประเทศไทยในช่วงนั้น

ทำให้รูปแบบจิตรกรรม

ไทยซึ่งมีลักษณะแบบ

ราบเรียบเปลี่ยนไปเป็นภาพที่มีมิติและแสง

เงา จนเป็นที่ยกย่องว่า ขรัวอินโข่งเป็น

จิตรกรล้ำสมัย

ขรัวอินโข่งเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนัง

ตามวัดต่าง ๆ ด้วยลักษณะที่เหมือนจริง

(realistic) ซึ่งผิดแผกไปจากลักษณะการ

เขียนภาพแบบไทยโบราณที่เป็นแบบอุดมคติ

(idealistic) ภาพวาดของขรัวอินโข่งหลายภาพ

ได้สอดแทรกอารมณ์ขันและล้อเลียนคน

ในยุคสมัยนั้นไว้ ลักษณะภาพวาดเช่นนี้

จัดได้ว่าเป็นลักษณะอย่างหนึ่งของการ์ตูน

จึงถือกันว่า ท่านเป็นนักเขียนการ์ตูนไทยคนแรก

ต่อจากยุคของขรัวอินโข่ง ในราวสมัยรัชกาลที่ 3

และรัชกาลที่ 4 มีนักวาดภาพอยู่บ้าง แต่ไม่มีผลงานเด่นชัด

การ์ตูนเริ่มเป็นที่นิยม สมัย ร.6

การ์ตูนเริ่มเป็นที่นิยมในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 6) ซึ่งพระองค์ทรงสนพระทัยเป็นอย่างมากเรื่องศิลปะการเขียนภาพล้อ และโปรดเกล้าฯ พระราชทานคำว่า cartoon เป็นภาษาไทยว่า “ภาพล้อ”

จากการที่พระองค์ทรงโปรดการวาดภาพมาก จึงทรงส่งเสริมการวาดภาพล้อเลียนอย่างจริงจัง ทำให้ภาพวาดล้อเลียนเป็นที่นิยมแพร่หลายกันอย่างกว้างขวาง หนังสือพิมพ์ในสมัยนั้นเริ่มมีภาพประกอบข่าว หนังสือพิมพ์หลายฉบับนำรูปภาพมาประกอบข่าว และเริ่มมีการเขียนภาพล้อการเมืองในหนังสือพิมพ์

ในยุคนี้ นักเขียนภาพล้อเลียนการเมืองคนแรกของไทยที่มีชื่อเสียงมากคนหนึ่ง คือ เปล่ง ไตรรัตน์ (ขุนปฏิภาคพิมพ์ลิขิต) ท่านนี้ไปอยู่ทวีปยุโรปนานกว่า 20 ปี และได้เดินทางกลับสู่ประเทศไทยพร้อมกับนำวิชาการแม่พิมพ์ (บล็อก) โลหะเข้ามาเผยแพร่ในเมืองไทยด้วย โดยเปิดร้าน “ฮาล์ฟโตน” รับทำบล็อก แล้วได้รับความนิยมนอย่างรวดเร็วในวงการหนังสือพิมพ์และโรงพิมพ์

นอกจากนี้ ยังได้นำแบบการวาดภาพการ์ตูนล้อเลียนของต่างประเทศมาใช้วาดการ์ตูนล้อเลียนเสียดสีการเมืองในประเทศไทย ซึ่งได้ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์กรุงเทพเดลิเมล์ จากนั้นภาพล้อจึงเป็นที่นิยมแพร่หลายไปยังหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ถือได้ว่า เปล่ง ไตรรัตน์ เป็นผู้บุกเบิกการเขียนการ์ตูนการเมืองคนแรกของไทย และเป็นจุดเริ่มต้นการผสมผสานวัฒนธรรมการวาดภาพล้อมาใช้ในแบบของไทย

ยุคบุกเบิก (พ.ศ. 2475-2499)

ยุคที่ 2 ของการ์ตูนไทย คือ ช่วงระหว่าง พ.ศ. 2475-2499 ตรงกับสมัยรัชกาลที่ 7 ซึ่งในนิทรรศการนี้เรียกว่า “ยุคบุกเบิก”

ช่วงปลายของยุคแรก วงการการ์ตูนซบเซาเพราะภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกส่งผลกระทบต่อวงการการ์ตูนด้วย จนถึงปี พ.ศ. 2475 ซึ่งเป็นปีแห่งการเปลี่ยนแปลงการปกครองของไทย การ์ตูนกลับมาคึกคักมีบทบาทอีกครั้งหนึ่ง เนื่องจากนักเขียนการ์ตูนมีเสรีภาพทางความคิดเห็นมากขึ้นกว่าเดิม การเขียนการ์ตูนล้อเลียนเสียดสีการเมืองเริ่มมีกันอย่างแพร่หลายในหมู่ประชาชน

ยุคนี้วงการการ์ตูนไทยเริ่มผสมผสานวัฒนธรรมตะวันตกและวัฒนธรรมไทยออกมาในรูปแบบของตัวการ์ตูน มีการ์ตูน 2 ประเภท คือ การ์ตูนเรื่องจากวรรณคดีและนิทานพื้นบ้านกับการ์ตูนสะท้อนสภาพสังคมการเมือง ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ นอกจากนี้ ยังมีหนังสือการ์ตูนรวมเล่มวางจำหน่ายทั่วไปมากขึ้น นักเขียนการ์ตูนที่มีชื่อเสียงมากในยุคนี้ ได้แก่ สวัสดิ์ จุฑะพร ผู้สร้างตัวการ์ตูน “ขุนหมื่น” เป็นผู้บุกเบิกการ์ตูนเรื่องยาวในไทย และเป็นคนแรกที่นำวรรณคดีไทยมาเขียนการ์ตูน

การ์ตูนและนักเขียนการ์ตูนไทยพัฒนาก้าวหน้าตามลำดับ จากการ์ตูนล้อการเมืองมาเป็นการ์ตูนเรื่องยาวลงติดต่อกันตามหน้าหลังของหนังสือพิมพ์รายวัน ยุคนี้การ์ตูนเริ่มมีอิทธิพลต่อผู้อ่านมากถึงขนาดมาเยือนหน้าโรงพิมพ์เพื่อคอยอ่านการ์ตูน มีนักเขียนการ์ตูนที่สำคัญ

ในยุคนี้ ได้แก่

- **ฟื้น รอดอริห์** เจ้าของนามปากกา “เดช ณ บางโคล่” หรือต่อมา คือ “จำนง รอดอริห์”

- **ฉันท สุวรรณบุญย์** เป็นคนแรกที่บุกเบิกการ์ตูนเด็ก

ของไทยออกจากเรื่องนิยายปรัมปราและเวทดวงวรรณคดี

- **ประยูร จรรย์วงศ์** ยอดนักเขียนการ์ตูนผู้ซึ่งได้รับการยกย่องให้เป็น “ราชาการ์ตูนเมืองไทย” ผลงาน “การทดลองระเบิดปรมาณูครั้งสุดท้าย” ของเขาได้รับรางวัลชนะเลิศประกวดการ์ตูนล้อการเมืองเพื่อสันติภาพของโลกที่สหรัฐอเมริกา ปี พ.ศ. 2503 และเขาได้รับรางวัลแมกไซไซที่ประเทศฟิลิปปินส์ เมื่อปี พ.ศ. 2513 ในสาขาหนังสือพิมพ์วรรณกรรมและศิลปะสื่อสร้างสรรค์

- **เหม เวชกร** เป็นนักเขียนภาพการ์ตูนร่วมสมัยที่มีชื่อเสียงมากในยุคนี้ ผลงานของท่านส่วนมากจัดเป็นงานวิจิตรศิลป์

- **พิมล กภาพสิทธิ์** นักเขียนการ์ตูนสำหรับเด็กที่มีชื่อเสียงในยุคนี้ เจ้าของนามปากกา “ตุ๊กตา”

ยุคปัจจุบัน (พ.ศ. 2500-ปัจจุบัน)

ตั้งแต่ปี 2500 เป็นต้นมา วงการการ์ตูนได้รับอิทธิพลจากต่างประเทศทั้งประเทศตะวันตกและตะวันออก โดยเฉพาะญี่ปุ่น และจีน ความนิยมการ์ตูนไทยเริ่มเปลี่ยนไป และแทบหายไปจากแผงหนังสือ

หลังจากที่มีภาพยนตร์การ์ตูนจากต่างประเทศ โดยเฉพาะการ์ตูนญี่ปุ่นได้เข้ามาฉายทางโทรทัศน์ด้วยเนื้อหาสาระที่ตื่นเต้นเร้าใจ สร้างสรรค์จินตนาการของเด็ก ลักษณะการเล่าเรื่องเป็นบทสนทนาที่ใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้การ์ตูนญี่ปุ่นครองใจเด็ก ๆ ส่งผลให้เด็ก ๆ ไม่อ่านการ์ตูนไทย ทำให้นักเขียนการ์ตูนไทยยุคนี้ต้องเสาะหารูปแบบเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ

พัฒนาการของการ์ตูนไทยในยุคนี้ แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ

1.ช่วงแรก ปี พ.ศ. 2500-2520 เรื่องการ์ตูนเป็นเรื่องจากเทพนิยาย เรื่องอภินิหาร เรื่องสัตว์ประหลาด และของวิเศษมากมาย โดยได้รับอิทธิพลจากเทพนิยายและการ์ตูนเรื่องของประเทศทางตะวันตก แต่นำมาผูกเรื่องเขียนใหม่ให้เป็นการ์ตูนแบบไทย ๆ

วงการการ์ตูนในยุคนี้นอกจากการแปลหรือเลียนแบบการ์ตูนของญี่ปุ่นแล้ว ยังเกิดมีการ์ตูนที่เน้นเรื่องไสยศาสตร์ เรื่องผีสิง โดยผลิตในราคาเล่มละ 1 บาท ต่อมาเรียกกันว่า “การ์ตูนเล่มละบาท” เด็ก ๆ นิยมซื้อกันมาก การ์ตูนประเภทนี้มีการสอดแทรกเรื่องราวที่ค่อนข้างหยาบคายและลามกอนาจาร โดยมุ่งจะขยายตลาดผู้ใหญ่ด้วย

การ์ตูนเล่มละบาทกลายเป็นตำนาน เป็นชื่อเฉพาะและเป็นสัญลักษณ์ที่เรียกกันมาจนถึงทุกวันนี้ แนวเรื่อง

ของการ์ตูนเล่มละบาท มีทั้งเรื่องชีวิต เรื่องผี เรื่องตลก นิทาน รัก ต่อมาภายหลังเนื้อหาเริ่มหันมาเป็นเรื่องผี ลึกลับ ตลก รักประหลาดโลก และความโหดร้ายทารุณ โดยเฉพาะเรื่อง “ผี” เป็นเรื่องที่ได้ได้รับความนิยมอย่างมาก เป็นความตื่นเต้นแบบง่าย ๆ ที่ใกล้ชิดชาวบ้านมากที่สุด

2.ช่วงปี พ.ศ. 2521-2536 เป็นสมัยที่การ์ตูนญี่ปุ่นครองเมือง การ์ตูนแปลจากญี่ปุ่นเข้ามามีบทบาทในไทยเป็นอย่างมากจนครองตลาดการ์ตูนในไทยอย่างเบ็ดเสร็จ

มีการนำการ์ตูนญี่ปุ่นมาแปลเป็นไทยทั้งในแบบปกเก็ตบุ๊กและนิตยสาร นักเขียนการ์ตูนไทยต้องปรับตัวในการสร้างสรรค์ผลงาน เนื้อเรื่องส่วนใหญ่ของการ์ตูนญี่ปุ่นเป็นประเภทสัตว์ประหลาด มนุษย์วิเศษ ทำให้เนื้อหาของการ์ตูนไทยในยุคนี้เปลี่ยนแนวมาเป็นการ์ตูนสัตว์ประหลาดด้วย เช่น จัมโบ้เอ ไอ้มดแดง หุ่นกายสิทธิ์ เป็นต้น

3.ช่วงปี พ.ศ. 2537-ปัจจุบัน หนังสือการ์ตูนไทยที่ถือครองใจคนไทยทุกเพศทุกวัยในช่วงนี้ คือ ชายหัวเราะ มหาสนุก ไอ้ตัวเล็ก หนูหิ่นอินเตอร์ และหนังสือการ์ตูนอื่น ๆ ในเครือสำนักพิมพ์บันลือสาส์น ซึ่งแนวการ์ตูนเป็นการ์ตูนแก๊ก และการ์ตูนเรื่องสั้นจบในตอนเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ หนังสือการ์ตูนในยุคนี้มีลายเส้นและเนื้อหาที่คล้ายคลึงกับการ์ตูนญี่ปุ่น

ปัจจุบันนักเขียนการ์ตูนไทยมีความสามารถมากยิ่งขึ้น ประกอบกับเทคโนโลยีดีขึ้น และสามารถนำเทคนิคต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ รวมถึงมีความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการดี เนื้อเรื่องดี จนทำให้ผลงานของนักเขียนการ์ตูนไทยเป็นที่ยอมรับและโด่งดังในต่างประเทศ

เมื่อเข้าสู่ยุคดิจิทัล การอ่านหนังสือการ์ตูนได้พัฒนารูปแบบการเข้าถึงการ์ตูนเปลี่ยนไปตามเทคโนโลยี การ์ตูนได้ปรับเปลี่ยนก้าวข้ามจากสิ่งพิมพ์ไปสู่สื่อออนไลน์ ช่องทางการเข้าถึงหนังสือการ์ตูนไทยในยุคดิจิทัลมีมากมาย นับเป็นกำไรของนักอ่านที่ไม่จำกัดอยู่กับแพลตฟอร์มชนิดใดชนิดหนึ่ง สามารถเข้าถึงง่ายผ่านทางอุปกรณ์พกพาต่าง ๆ โดยมีทั้งแบบที่อ่านฟรีก็ได้ หรือจะเสียเงินซื้อก็มี

ทั้งหมดนี้คือ เนื้อหาสาระ ประวัติความเป็นมา และการพัฒนาของการ์ตูนไทย จากยุคแรกเริ่มมาจนถึงยุคปัจจุบัน ที่เราได้มาจากในนิทรรศการ “หนังสือการ์ตูนไทย โฉมโลกกว่าที่คิด” ซึ่งจัดแสดงอยู่ที่สำนักหอสมุดแห่งชาติ

ถ้าใครสนใจเนื้อหาสาระดี ๆ แบบนี้ และยังมีหนังสือการ์ตูนทุกยุคสมัยให้ได้ชมด้วย ก็สามารถไปชมได้จนถึงวันที่ 11 เมษายน 2564 เปิดให้เข้าชมวันจันทร์-ศุกร์ เวลา 09.00-16.30 น. ส่วนวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 09.00-17.00 น. หยุดวันนักขัตฤกษ์และวันหยุดตามมติคณะรัฐมนตรี

กทม.จัดเทศกาลสงกรานต์12-14เมษา

● ‘สืบสานความเป็นไทย ปลอดภัยโควิด’

นายเกรียงยศ สุดลาภา รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว (สวท.) ได้รายงานแผนการเตรียมการจัดงาน “เทศกาลมหาสงกรานต์กรุงเทพมหานคร” ประจำปี พ.ศ.2564 ภายใต้อิม “สงกรานต์วิถีใหม่ สืบสานความเป็นไทย ปลอดภัยโควิด” ระหว่างวันที่ 12-14 เมษายน 2564 เวลา 10.00-20.00 น. ณ บริเวณลานคนเมือง ศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์การจัดงานเพื่ออนุรักษ์ ส่งเสริม และเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมในวันสำคัญทางประเพณี เป็นการฟื้นฟูวัฒนธรรม คตินิยม

เกรียงยศ สุดลาภา

และจารีตประเพณีของชาติไทย มีรูปแบบการจัดงานแบบอนุรักษ์วัฒนธรรมไทย การแสดงศิลปวัฒนธรรมไทย และการละเล่นพื้นบ้าน

กิจกรรมภายในงานวันที่ 12 เมษายน เวลา 09.00 น. จะมีพิธีอัญเชิญพระพุทธรูปสังข์

จากพระที่นั่งพุทไธสวรรย์ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พระนครไปประดิษฐานบนมณฑป ณ ลานคนเมือง เพื่อให้ประชาชนสักการบูชา เพื่อความเป็นสิริมงคลเนื่องในเทศกาลสงกรานต์ โดยกำหนดให้

ประชาชนเข้าสรงน้ำพระและสักการบูชา ระหว่างเวลา 10.00-20.00 น. และจะอัญเชิญกลับในวันที่ 14 เมษายน ส่วนวันที่ 13 เมษายน เวลา 07.00 น. จะมีพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ จำนวน 40 รูป ที่ลานคนเมือง และ เวลา 08.00 น. มีพิธีรดน้ำขอพรผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยได้แสดงความกตัญญูต่อบุพการีและผู้สูงอายุ ก่อให้เกิดความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้จะมีการจัดการแสดงศิลปวัฒนธรรม อาทิ การแสดงโขน ลิเก ลำตัด หุ่นละครเล็ก และดนตรีไทย เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีไทย รวมถึงจัดบูธร้านค้าจำหน่ายผลิตภัณฑ์ Bangkok Brand และของดี 50 เขต รวม 50 ร้าน เปิดจำหน่าย เวลา 10.00-20.00 น. ซึ่งจะมีพิธีเปิดงานในวันที่ 12 เมษายน

ทั้งนี้ จะมีการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ในการเข้าร่วมงานอย่างเข้มข้น โดยจัดจุดลงทะเบียนผ่าน “ไทยชนะ” และแบบกรอกข้อมูลลงทะเบียนก่อนเข้าและออกจากงาน, จัดจุดคัดกรองตรวจวัดอุณหภูมิร่างกาย พร้อมติดสติ๊กเกอร์, จัดจุดบริการล้างมือด้วยสบู่ แอลกอฮอล์เจล 70% หรือน้ำยาฆ่าเชื้อโรค บริเวณก่อนเข้างาน, เจ้าหน้าที่ในงานทุกคนสวมใส่หน้ากากอนามัย และเว้นระยะห่างผู้เข้าร่วมงานอย่างน้อย 1 เมตร, จัดที่นั่งชมการแสดง รวมถึงจุดสรงน้ำพระ ให้มีการเว้นระยะห่างไม่ต่ำกว่า 1 เมตร, ทำความสะอาดพื้นผิวสัมผัสที่ใช้ร่วมกันอยู่เสมอ, ร้านค้าจำหน่ายอาหาร ผู้ปรุงและจำหน่ายอาหาร ต้องสวมผ้ากันเปื้อน หมวกคลุมผม ใส่หน้ากากสวมถุงมือ และล้างมือก่อน หรือตัดอาหาร รวมถึงขอความร่วมมือร้านค้า ให้มีการชำระเงินผ่านระบบออนไลน์ (e-Payment) หรือ QR Code หากชำระด้วยเงินสดให้มีภาชนะรับเงินเพื่อเลี่ยงไม่สัมผัสมือโดยตรง และต้องล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล 70% อย่างสม่ำเสมอ อย่างไรก็ตาม กรุงเทพมหานครต้องรอดูมาตรการที่ทาง ศบค. จะมีการประชุมและกำหนดแนวทางการจัดงานสงกรานต์รวมถึงการเล่นน้ำ ในวันที่ 19 มีนาคมนี้

"บ้านข้าง" ผงาดเวนิสเบียนนาเล่

ดร.วิมลลักษณ์ ชูชาติ ผอ.สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (สศร.) กล่าวในงานเสวนางานบุญวันข้างไทยจังหวัดสุรินทร์และ "วิถีชุมชนคนรักข้าวข้างสร้างชื่อไทย" ว่า สศร. กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) ร่วมกับสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ คัดเลือกผลงานของศิลปินไทย เข้าร่วมจัดนิทรรศการสถาปัตยกรรมนานาชาติ เวนิสเบียนนาเล่ ครั้งที่ 17 ณ เมืองเวนิส สาธารณรัฐอิตาลี ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 22 พ.ค.-21 พ.ย.2564 โดยในปีนี้ได้รับโจทย์ว่า How will we live together หรือเราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างไร ทั้งนี้ คณะกรรมการได้มีการคัดเลือกผลงานโครงสร้างบ้านคน-บ้านข้าง ของ ผศ.บุญเสริม เปรมธาดา ศิลปินศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2562 เป็นตัวแทนประเทศไทยไปจัดแสดงผ่านงานศิลปะจัดวางในพื้นที่ ในไทย พาวิลเลี่ยน โดยมี รศ.ดร.อภิรดี เกษมสุข เป็นภัณฑารักษ์

ผศ.บุญเสริม เปรมธาดา ศิลปินศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2562 กล่าวว่า โครงสร้างนี้ได้รับแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของชาวกูย ใน อ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ ที่ข้างและคนอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นการต่อยอดจากบ้านไม้ที่เห็นทั่วไป แต่นำบ้านของชาวกูย และบ้านของข้าง มาผสมกันเป็นโครงสร้างเดียว เพื่อเน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายที่พึ่งพาอาศัยกัน แม้ทั้งคู่มีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ก็อยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน นอกจากนี้พื้นที่นิทรรศการของประเทศไทยยังนำเสนอการกลับมาอยู่ร่วมกันของคนและข้างใน จ.สุรินทร์ จากในอดีตคนและข้างได้ไปเร่ร่อนหารายได้ในเมืองท่องเที่ยว เช่น กรุงเทพมหานคร หรือเมืองพัทยา เนื้อหานิทรรศการจึงเล่าถึงความพยายามของชาวสุรินทร์ที่ต้องการทำให้การอยู่ร่วมกันของคนและข้างใน จ.สุรินทร์ยั่งยืน คนและข้างมีรายได้ มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ เพื่อที่ทั้งสองฝ่ายไม่กลับไปเร่ร่อนในเมืองท่องเที่ยวอีก.

สสร.สงคน-ข้างอยู่ร่วมกันไปอีตาปี

ดร.วิมลลักษณ์ ชูชาติ ผอ.สำนักงานศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย (สสร.) กล่าวในงานเสวนาในงานบุญวันข้างไทยจังหวัดสุรินทร์ และ “วิถีชุมชนคนรักช้าง สร้างชื่อไทย” ว่า สสร. กระทรวงวัฒนธรรม (วธ.) ร่วมกับสมาคมสถาปนิกสยามในพระบรมราชูปถัมภ์ คัดเลือกผลงานของศิลปินไทย เข้าร่วมจัดนิทรรศการสถาปัตยกรรมนานาชาติ เวนิสเบียนนาเล่ ครั้งที่ 17 ณ เมืองเวนิส สาธารณรัฐอิตาลี ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ 22 พ.ค.-21 พ.ย. 2564 โดยในปีนี้ได้รับโจทย์ว่า How will we live together หรือ เราจะอยู่ร่วมกันได้อย่างไร ทั้งนี้ คณะกรรมการได้มีการคัดเลือกผลงาน โครงสร้างบ้านคน-บ้านช้าง ของ ผศ.บุญเสริม เปรมธาดา ศิลปินศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2562 เป็นตัวแทนประเทศไทยไปจัดแสดงผ่านงานศิลปะจัดวางในพื้นที่ในไทยพาวิลเลี่ยน โดยมี รศ.ดร.อภิรดีเกษมสุข เป็นภัณฑารักษ์

ผศ.บุญเสริม เปรมธาดา ศิลปินศิลปาธร ประจำปี พ.ศ.2562 กล่าวว่า โครงสร้างนี้ ได้รับแรงบันดาลใจจากสถาปัตยกรรมพื้นถิ่นของชาวกูย ในอ.ท่าตูม จ.สุรินทร์ ที่ช้างและคนอาศัยอยู่ด้วยกันอย่างใกล้ชิด ซึ่งเป็นการต่อยอดจากบ้านไม้ที่เห็นทั่วไปแต่นำบ้านของชาวกูย และบ้านของช้างมา ผสมกันเป็นโครงสร้างเดียว เพื่อเน้นย้ำถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายที่พึ่งพาอาศัยกัน แม้ทั้งคู่มีลักษณะที่แตกต่างกัน แต่ก็อยู่ร่วมกันได้อย่างกลมกลืน นอกจากนี้ พื้นที่นิทรรศการของประเทศไทย ยังนำเสนอการกลับมาอยู่ร่วมกันของคนและช้างใน จ.สุรินทร์ จากในอดีตคนและช้างได้ไปเร่ร่อนหารายได้ใน

เมืองท่องเที่ยว เช่น กรุงเทพมหานคร หรือเมืองพัทยา เนื้อหานิทรรศการ จึงเล่าถึงความพยายามของชาวจังหวัดสุรินทร์ ที่ต้องการทำให้การอยู่ร่วมกันของคนและช้างใน จ.สุรินทร์ ยั่งยืน คนและช้างมีรายได้มีอาหารการกินอุดมสมบูรณ์ เพื่อที่ทั้งสองฝ่ายไม่กลับไปเร่ร่อนในเมืองท่องเที่ยวอีก.

ปลื้มคลองโอง่างควำรำงว้ลโลง

วันที่ 14 มี.ค. น.ส.ไตรศุลี ไตรสรณกุล รองโฆษกประจำสำนักนายกรัฐมนตรี กล่าวว่า พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกฯและรรมว.กลาโหม ยินดีที่โครงการปรับปรุงภูมิทัศน์คลองโอง่าง ได้รับรางวัล 2020 Asian Townscape Awards จากโครงการตั้งถิ่นฐานมนุษย์แห่งสหประชาชาติ (UN-HABITAT) ถือเป็นความภาคภูมิใจในความสำเร็จของโครงการพัฒนาคลองของกรุงเทพมหานคร เป็นที่ยอมรับในระดับโลก และโครงการนี้จะเป็นต้นแบบของการปรับปรุงภูมิทัศน์พื้นที่อื่นๆ ทั่วประเทศ รวมถึงเป็นต้นแบบการพัฒนาให้กับหลายประเทศทั่วโลก ในการปรับปรุงพื้นที่ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นำมาซึ่งคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ส่งผลในแง่บวกทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

“นายกฯ ติดตามการพัฒนาและบริหารจัดการคลองโอง่างมาตลอด พบว่าประสบความสำเร็จ ทั้งด้านเศรษฐกิจและการยอมรับ มีหลายกิจกรรม ดึงดูดความสนใจ กลายเป็นแลนด์มาร์กแห่งใหม่ของกทม. ที่สำคัญยังเป็นต้นแบบของการพัฒนาบริเวณโดยรอบคลองให้กับพื้นที่อื่นๆ ให้กลับมามีชีวิตชีวา” รองโฆษกรัฐบาลกล่าว

น.ส.ไตรศุลีกล่าวว่า รัฐบาลให้ความสำคัญกับการปรับปรุงภูมิทัศน์โดยรอบคลอง โดยเฉพาะในกทม. มีการปรับปรุงและอยู่ระหว่างการปรับปรุงคลองหลายสาย เช่น คลองหลอด คลองผดุงกรุงเกษม คลองลาดพร้าว คลองช่องนนทรี ปรับภูมิทัศน์พื้นที่เมือง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น วางแนวทางสอดคล้องกับวิถีชุมชน รักษาเอกลักษณ์ของพื้นที่ พร้อมเพิ่มกิจกรรมใหม่ๆ ทั้งการเพิ่มพื้นที่สีเขียวโดยรอบคลองให้เป็นที่พักผ่อน รวมถึงเชื่อมโยงการเดินทาง ซึ่งผลที่ได้มาคือ มูลค่าทางเศรษฐกิจ จะถูกพัฒนาต่อยอดจากมรดกทางวัฒนธรรม เชื่อมโยงการท่องเที่ยวกับวิถีชุมชนเข้าไว้ด้วยกัน จึงเป็นแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน